
Príloha 1
Svetové
poľnohospodárstvo
a poľnohospodárstvo
krajín EÚ

Obsah

Svetové poľnohospodárstvo	4
Polnohospodárstvo a potravinárstvo krajín Európskej únie.....	8
Vývoj cenovej konkurencieschopnosti poľnohospodárskej a potravinovej produkcie	13

Poľnohospodárstvo na svete má prvoradý význam z hľadiska produkcie poľnohospodárskych surovín pre potravinársky priemysel. Potravinová sebestačnosť sa stáva významnou pre každú krajinu. Zabezpečenie tohto cieľa je realizované prostredníctvom Agendy pre trvalo udržateľný rozvoj poľnohospodárstva do roku 2030.

Výkonnosť svetového poľnohospodárstva, meraná hrubým domácim produktom (HDP) podieľajúcim sa na svetovom HDP, má za ostatné roky klesajúcu tendenciu. Napriek tomu má toto odvetvie nenahraditeľný význam v produkcii poľnohospodárskych surovín a v rozvoji a osídlení vidieka každej krajiny. Zvyšujúcou sa svetovou populáciou Zeme vzrastajú nároky na poľnohospodársku produkciu z hľadiska zabezpečenia potravinových zdrojov. Rozvoj poľnohospodárstva je značne diferencovaný a produkčne sa koncentruje väčšinou do hospodársky rozvinutých štátov, ktoré dosahujú vysokú produkčnú výkonnosť a produktivitu práce a nízku zamestnanosť. Okrem vyspelých štátov, podiel poľnohospodárstva na ekonomike je rozhodujúci aj v rozvojových krajinách, kde je poľnohospodárstvo zdrojom obživy a práce vysokého podielu obyvateľstva. Poľnohospodárstvo má kľúčovú úlohu v mnohých krajinách pri urýchlení celkového hospodárskeho rastu a tvorby pracovných miest. Rozvoj poľnohospodárstva bude musieť rešpektovať výzvy v oblasti životného prostredia s akcentom na pôdu, vodu a diverzitu.

Výmera poľnohospodárskej pôdy vo svete bola od roku 1995 stabilizovaná. Zmena nastala v roku 2005, odkedy má celková výmera poľnohospodárskej pôdy mierne klesajúci trend, ktorý sa významne prejavil aj v roku 2015 takmer vo všetkých rozhodujúcich regiónoch sveta, a to v Európe, USA, Rusku, Austrálii s výnimkou Číny a Brazílie. Vývoj poľnohospodárskej pôdy je charakteristický rýchlejšim poklesom jej výmery v rozvinutých krajinách s vyššou intenzitou poľnohospodárskej výroby a nárastom v rozvojových krajinách s prevládajúcou extenzitou poľnohospodárskej výroby. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy vo svete predstavuje podľa ostatných údajov z Faostatu, 4,8 mld. hektárov, čo je 35,6 % z celkovej pôdy sveta (13,5 mld. hektárov).

Tab. 1 Výmera poľnohospodárskej pôdy v roku 2018¹

Krajina	Celková pôda	Poľnohosp. pôda	Orná pôda	Poľnoh. pôda na celkovej pôde	Orná pôda na poľnoh. pôde
	v mil. ha			v %	
Svet	13 487,5	4 801,4	1 395,0	35,6	29,1
EÚ	441,6	181,1	105,0	41,0	58,0
Argentína	278,0	148,8	39,2	53,5	26,3
Austrália	774,1	358,9	31,0	46,4	8,6

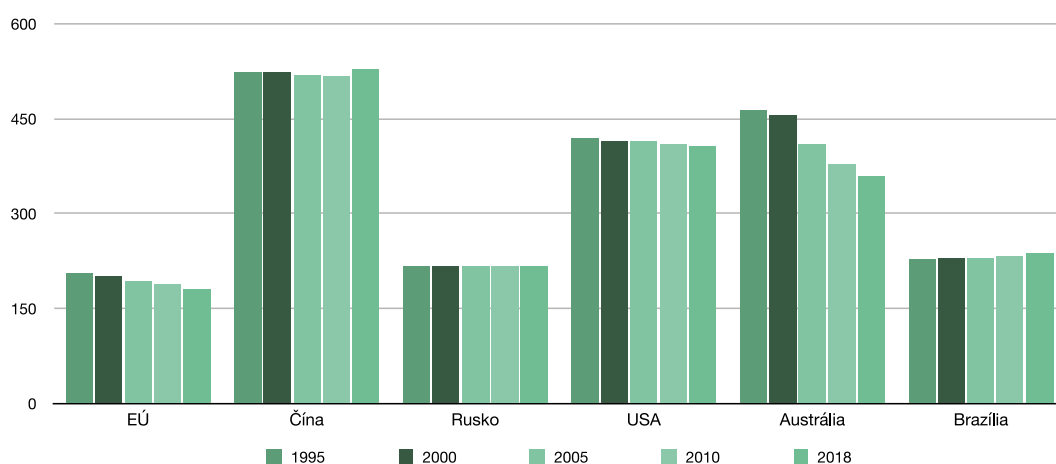
¹ Posledný dostupný údaj

Krajina	Celková pôda	Poľnohosp. pôda	Orná pôda	Poľnoh. pôda na celkovej pôde	Orná pôda na poľnoh. pôde
	v mil. ha			v %	
Brazília	851,6	236,9	55,8	27,8	23,6
Kanada	987,9	58,2	38,7	5,9	66,5
Čína	960,0	528,5	119,5	55,1	22,6
India	328,7	179,7	156,4	54,7	87,0
Japonsko	37,8	4,4	4,1	11,6	93,2
Mexiko	196,4	106,9	23,9	54,4	22,4
Nový Zéland	26,7	10,5	0,5	39,3	4,8
Nórsko	62,5	0,9	0,8	1,4	88,9
Rusko	1 709,8	215,5	121,6	12,6	56,4
Juhoafr. rep.	121,9	96,3	12,0	79,0	12,5
Švajčiarsko	4,1	1,5	0,4	36,6	26,7
Turecko	78,5	37,8	19,7	48,2	52,1
USA	983,2	405,8	157,8	41,3	38,9

Prameň: FAO OSN, FAOSTAT, 2021
 Vypracoval: NPPC – VÚEPP

Podiel ornej pôdy na poľnohospodárskej pôde, t. j. podiel zornenia, dosahuje v súčasnosti v celosvetovom meradle 29 %. Najvyššiu výmeru poľnohospodárskej pôdy má Čína (528,5 mil. ha), USA (405,8 mil. ha), Austrália (358,9 mil. ha), Brazília (236,9 mil. ha) a Rusko (215,5 mil. ha). Najvyšší podiel ornej pôdy na poľnohospodárskej pôde majú Japonsko (93,2 %), India (87,0 %) a Nórsko (88,9 %). Z dlhodobého hľadiska dochádza v niektorých krajinách, predovšetkým v USA, k zmene štruktúry výmery pestovateľských plôch plodín, najmä k poklesu plôch pšenice a kukurice a nárastu plôch sóje.

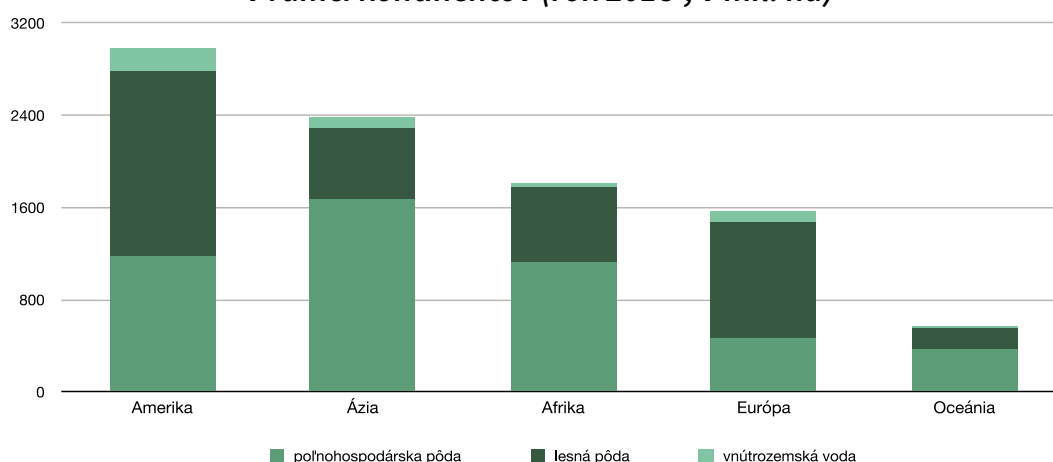
Graf 1 Vývoj poľnohospodárskej pôdy vo svete v rokoch 1995 až 2018²

Prameň: FAO OSN
 Vypracoval: NPPC – VÚEPP

2 Posledný dostupný údaj

Graf 2 Štruktúra poľnohospodárskej pôdy, lesnej pôdy a vnútrozemskej vody v rámci kontinentov (rok 2018³, v mil. ha)

Prameň: FAO OSN

Vypracoval: NPPC – VÚEPP

Svetová **poľnohospodárska produkcia** sa z komoditného a teritoriálneho hľadiska vyvíjala v roku 2019⁴ diferencovane. Produkcia obilnín v hmotnostnom vyjadrení vo svetovom meradle vzrástla o 2,3% a najvyšší nárast zaznamenali Nórsko (78,1 %), Argentína (20,3%) a Brazília (17,4 %). Produkcia obilnín dosiahla objem 2 979,0 mil. ton, čo bolo o 66,7 mil. ton viacej ako pred rokom, pričom nárast bol zaznamenaný najmä v EÚ (44,7 mil. ton), Brazílii (18,0 mil. t) a Argentíne (14,4 mil. t). Najväčšími producentmi s rozhodujúcim podielom na svetovej produkcii obilnín boli Čína (20,6 %), EÚ (18,2 %), USA (14,2 %) a India (10,9 %).

Zo živočíšnych komodít boli produkčne rozhodujúce hovädzie a bravčové mäso, mlieko a mliečne výrobky. Vo svetovom meradle sa vyprodukovalo 68,3 mil. ton hovädzieho mäsa, čo bolo medziročne o 1,5 % viac. Zvýšila sa aj produkcia mlieka (0,3 %), ale výrazne klesla produkcia bravčového mäsa (9,0 %), t. j. o 10,8 mil. t.

Rozhodujúcimi producentmi hovädzieho mäsa, ktorí sa najviac podieľali na celosvetovej produkcii, boli USA (18,1 %), Brazília (14,9%) a EÚ (11,6 %). Produkcia hovädzieho mäsa vzrástla najviac v Kanade (12,8%, 132,3 mil. t), Turecku (7,1%, 129,5 mil. t), Austrálii (5,1%, 300 mil. t), Brazílii (3,0%, 157 mil. t) a Argentíne (2,3%, 114,1 mil. t).

Celosvetovo sa vyrobilo 110,1 mil. ton bravčového mäsa, čo bolo o 10,8 mil. t medziročne menej. Jeho produkcia sa znížila vo väčšine krajín najviac v Číne (20,9 %), ktorá napriek tomu zostáva najväčším svetovým producentom bravčového mäsa s podielom na svetovej produkcii (39,5 %). Produkcia bravčového mäsa vzrástla v Mexiku (6,5%, 97,9 mil. t), Rusku (5,1%, 192,7 mil. t), USA (5,0%, 599,7 mil. t), a v Brazílii (4,4% 175,0 mil. t).

Produkcia mlieka v celosvetovom meradle stúpila o 0,3% s najväčším nárastom

3 Posledný dostupný údaj

4 Posledný dostupný údaj

v Turecku (3,7 %), Brazílii (2,7 %) a Rusku (2,5 %). V krajinách EÚ bol zaznamenaný mierny nárast o 0,9 %.

Podrobnejšie údaje o produkcii vybraných komodít svetového poľnohospodárstva za sledované obdobie sa nachádzajú v tabuľke 1 Prílohy 9.

Ceny základných poľnohospodárskych komodít na svetových trhoch medziročne vzrástli, okrem cien kukurice, masla a hydiny, ktoré zaznamenali pokles.

Z rastlinných komodít sa najviac zvýšili ceny ryže (19,4 %), sójových bôbov (19,4 %) a pšenice (9,1 %).

Ceny živočíšnych komodít s výnimkou masla a hydiny sa medziročne zvýšili, najviac vzrástli ceny hovädzieho mäsa (9,0 %) a bravčového mäsa (3,3 %). Najväčší pokles zaznamenali ceny masla až o 14,4 %.

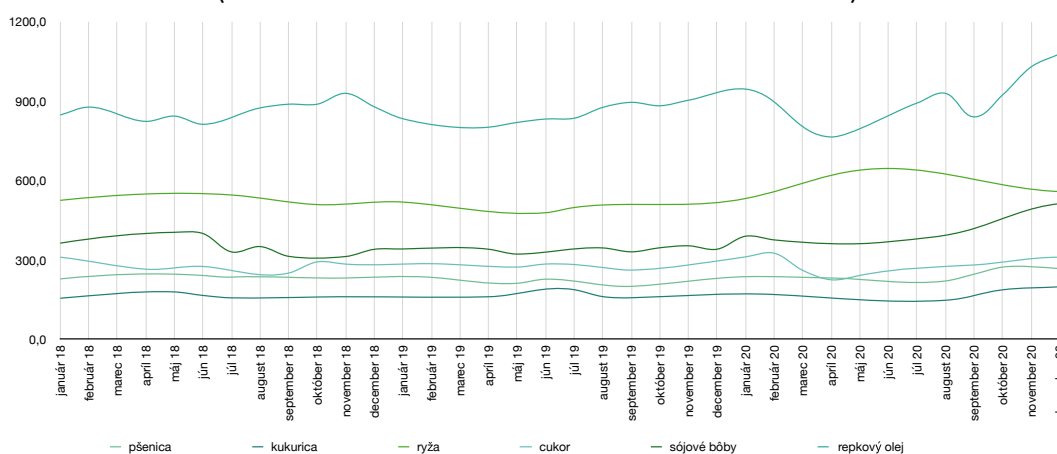
Tab. 2 Vývoj svetových cien vybraných poľnohosp. komodít a ich medziročné zmeny

Komodita / rok	Ceny v USD za tonu			Medziročné zmeny – index	
	2018	2019	2020	2019/18	2020/19
pšenica	241	219	239	90,9	109,1
kukurica	164	170	165	103,7	97,1
ryža	531	500	597	94,2	119,4
cukor	277	280	283	101,1	101,1
sójové bôby	359	341	407	95,0	119,4
repkový olej	864	853	897	98,7	105,2
maslo	5 326	4 490	3 844	84,3	85,6
suš.mlieko odstr.	1 911	2 536	2 606	132,7	102,8
mäso bravčové	2 506	2 486	2 569	99,2	103,3
mäso hovädzie	6 416	6 326	6 898	98,6	109,0
hydina	971	972	954	100,1	98,1

Prameň: FAO OSN, FAOSTAT 2021

Vypracoval: NPPC – VÚEPP

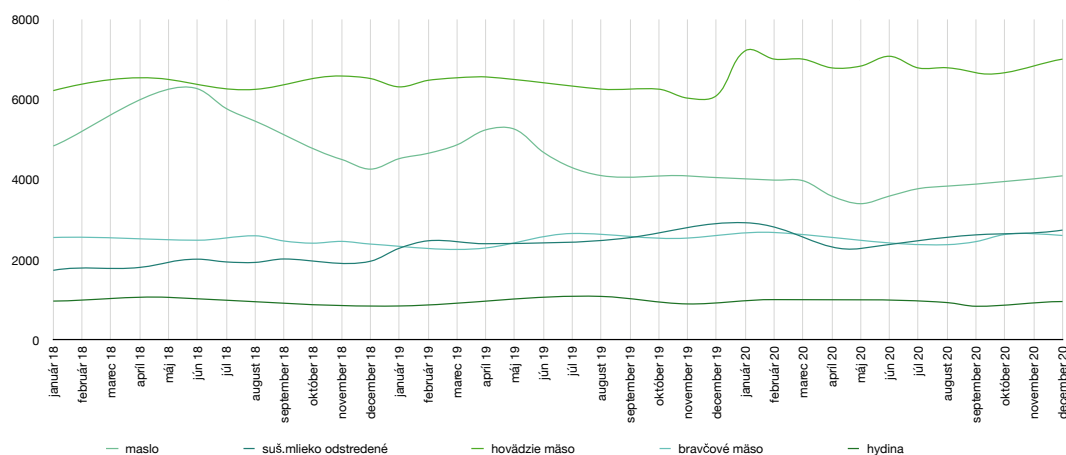
Graf 3 Vývoj svetových cien vybraných rastlinných poľnohospodárskych komodít, (v USD za tonu za obdobie rokov 2018 – 2020)

Prameň: FAO OSN, FAOSTAT 2021,

Vypracoval: NPPC – VÚEPP

Graf 4 Vývoj svetových cien vybraných živočíšnych poľnohospodárskych komodít
(v USD za tonu za obdobie rokov 2018 – 2020)

Prameň: FAO OSN, FAOSTAT 2010
Vypracoval: NPPC – VÚEPP

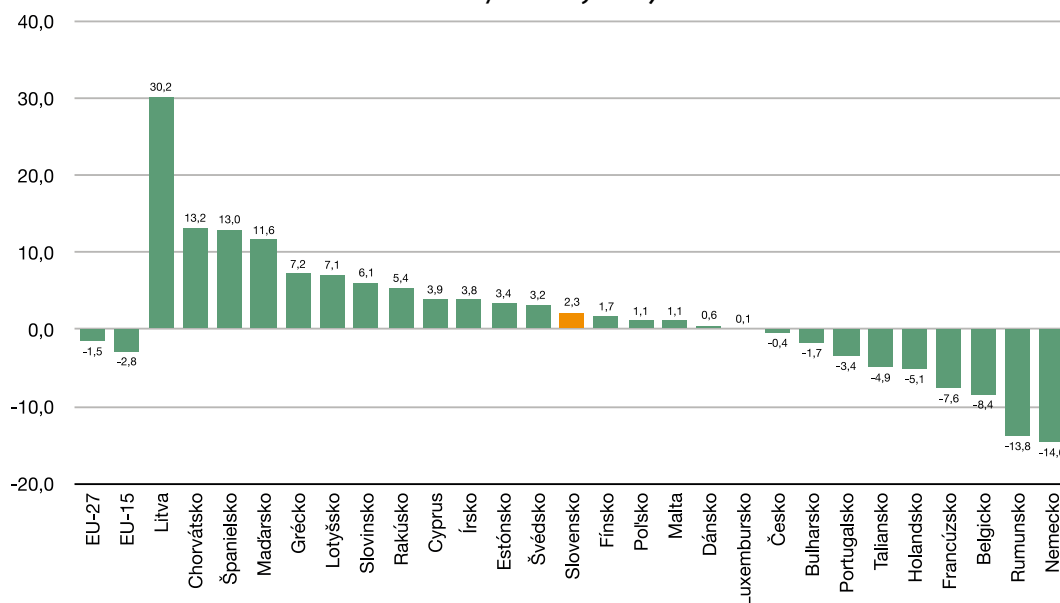
Poľnohospodárstvo a potravinárstvo krajín Európskej únie

Poľnohospodársky príjem⁵ v priemere na jedného pracovníka – ročnú pracovnú jednotku (indikátor A) v krajinách EÚ-27 sa v roku 2020 medziročne znížil o 1,5%. V krajinách EÚ-15 bol pokles vyšší (2,8%). Vzástol v osemnástich členských štátoch EÚ, najmä v Litve, Chorvátsku, Španielsku a Maďarsku. Klesol v deviatich členských štátoch EÚ, najviac v Nemecku, Rumunsku, Belgicku a vo Francúzsku.

Rozdiely v príjmoch medzi starými ČŠ (EÚ-15) a novo prístupnými ČŠ (EÚ-13) sú stále značné a znižujú sa iba postupne. Príjmy v starých členských štátoch EÚ sú vo všeobecnosti vyššie (okrem Portugalska) ako v krajinách, ktoré pristúpili k EÚ v roku 2004 alebo neskôr. V roku 2018 najnižšiu úroveň príjmu na jedného pracovníka na plný úväzok malo Lotyšsko, Litva, Poľsko, Rumunsko a Chorvátsko. Najvyššia úroveň príjmov na plný úväzok bola v Holandsku čo bolo viac ako 3-násobok priemeru EÚ. Vysoká úroveň príjmov bola aj vo Francúzsku (35 457 €/AWU). Príjmy na plný úväzok v SR dosiahli 18 242 €.

⁵ Poľnohospodársky príjem zahŕňa príjmy plynúce z poľnohospodárskej činnosti (rovnako ako neoddeliteľné nepoľnohospodárske a vedľajšie činnosti) za dané účtovné obdobie (t.j. kalendárny rok)

Graf 5 *Polnohospodársky príjem na jedného pracovníka v EÚ (Indikátor A), (zmena 2020/2019*, v %)*

Prameň: Eurostat, online data – jún 2021,

* rok 2020 podľa odhadov poskytnutých jednotlivými členskými štátmi EÚ

Vypracoval: NPPC – VÚEPP

Tab. 3 *Zmeny v polnohospodárskom príjme na pracovníka (v %)*

Krajina/zoskupenie	2019/2010	2020/2019	Krajina/zoskupenie	2019/2010	2020/2019
EU-28	28,2	-1,5*	Fínsko	-9,9	1,7
EU-15	20,1	-2,8	Poľsko	39,9	1,1
Litva	38,4	30,2	Malta	-17,5	1,1
Chorvátsko	32,5	13,2	Dánsko	5,8	0,6
Španielsko	27,9	13,0	Luxembursko	18,3	0,1
Maďarsko	83,1	11,6	Česko	50,9	-0,4
Grécko	6,7	7,2	Bulharsko	150,4	-1,7
Lotyšsko	66,2	7,1	Portugalsko	38,8	-3,4
Slovinsko	20,2	6,1	Taliansko	41,0	-4,9
Rakúsko	-5,3	5,4	Holandsko	-4,3	-5,1
Cyprus	21,6	3,9	Francúzsko	16,0	-7,6
Írsko	35,5	3,8	Belgicko	-8,1	-8,4
Estónsko	8,9	3,4	Rumunsko	40,0	-13,8
Švédsko	7,0	3,2	Nemecko	17,5	-14,6
Slovensko	89,1	2,3	Spoj. kráľov.	10,8	-14,10

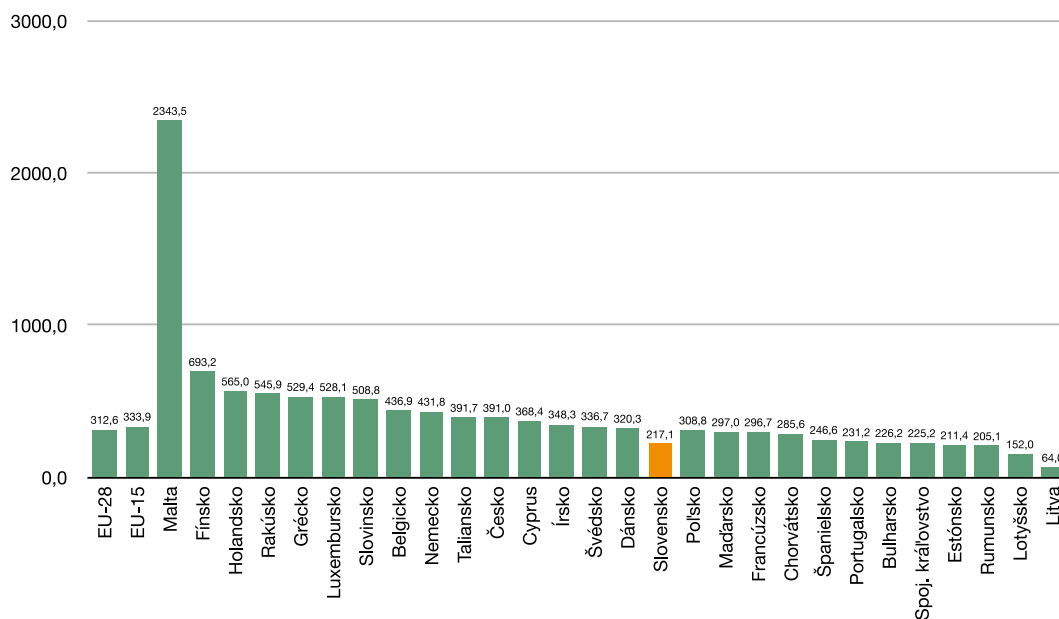
Prameň: Eurostat, 2021, Index 2020/2019 podľa odhadov jednotlivých členských štátov EÚ, *EÚ-27

Vypracoval: NPPC – VÚEPP

Hrubá pridaná hodnota v krajinách EÚ-28 v roku 2018⁶ dosiahla 187,4 mld. €, čo bolo o 5,9 % viac ako v predchádzajúcom roku. Rozhodujúci podiel jej celkového objemu (84,5%) vytvorili krajiny pôvodnej EÚ-15, najviac Taliansko (17,5 %), Francúzsko (16,4 %), Španielsko (14,6%) a Nemecko (11,8 %). Podiel SR dosahoval na hrubej pridanej hodnote krajín EÚ-28 0,3% (493,2 mil. €).

Podpory do poľnohospodárstva krajín EÚ-28 dosiahli v roku 2019⁷ celkom 54,2 mld. €, čo bolo o 2,7 % (1,4 mld. €) viac ako pred rokom. Rozhodujúca časť z celkových podpôr (76,4%) bola alokovaná do pôvodných členských štátov EÚ (41,4 mld. €). Najviac podpôr z celkovej podpory EÚ – 28 bolo alokovaných do produkčne rozhodujúcich krajín a to do Francúzska (15,2 %), Nemecka (13,3 %), Španielska (10,6 %), Talianska (9,1 %), Poľska (8,2%) a Spojeného kráľovstva (6,9 %). SR bolo poskytnuté 1,1 % z celkových podpôr EÚ-28, čo znamenalo 317,1 € na ha p. v. p a úrovňou po prvýkrát prekročilo o 1,4% priemer krajín EÚ-28, ale o 5% nižšou úrovňou ako je priemer EÚ-15.

Graf 6 Podpora v € na hektár poľnohospodársky využívanej pôdy v roku 2019

Prameň: Eurostat, online data – jún 2021

Vypracoval: NPPC – VÚEPP

Využívaná poľnohospodárska pôda v krajinách EÚ-28 dosiahla 173,3 mil. ha, čo bolo 43,9 % z celkovej pôdnej plochy krajín EÚ-28. Výmera poľnohospodársky využívananej poľnohospodárskej pôdy sa medziročne znížila o 0,6 %, t. j. o 1,1 mil. ha najmä v dôsledku zníženia výmery poľnohospodárskej pôdy najmä v Rumunsku (553,3 tis. ha), Spojenom kráľovstve (422,9 tis. ha), Grécku (303,0 tis. ha) a Bulharsku (182,4 tis. ha). Výmera vzrástla najviac v Taliansku (499,3 tis. ha). Rozhodujúci podiel poľno-

6 Posledný dostupný údaj

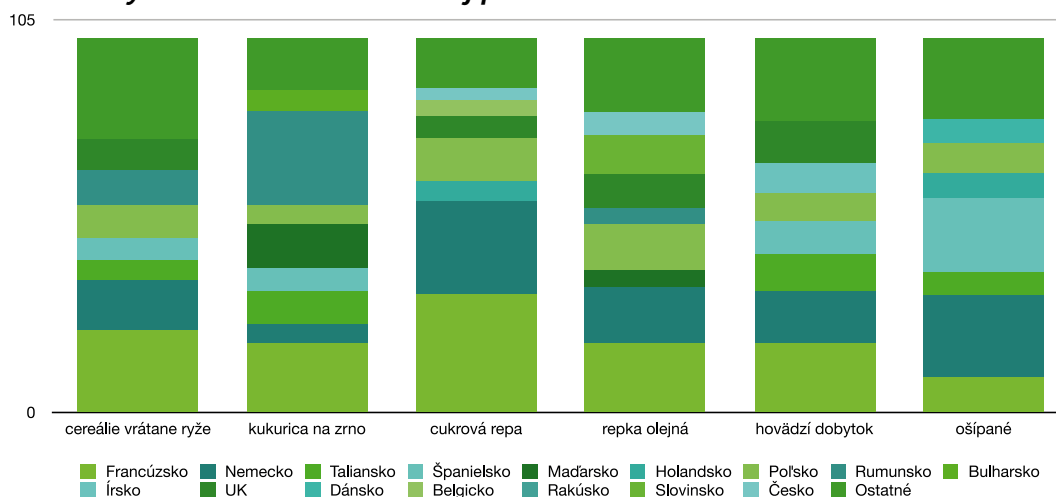
7 Posledný dostupný údaj

hospodársky využívanej pôdy, a to až 71,5 % z pôdy krajín EÚ-28 obhospodarovali krajiny EÚ-15. Najvyšší podiel na celkovej poľnohospodársky využívanej pôde krajín EÚ-28 dosahuje Francúzsko (16,0 %), Španielsko (13,4 %) a Nemecko (9,6 %). SR sa podieľala na celkovej poľnohospodársky využívanej pôde 1,1 %, podobne ako Holandsko (1,1 %) a Lotyšsko (1,1 %).

Zamestnanosť v poľnohospodárstve má v krajinách EÚ-28 dlhodobu klesajúcu tendenciu. Kým v roku 2012 bolo v poľnohospodárstve krajín EÚ-28 zamestnaných 10,3 mil. osôb, v roku 2019 to bolo už len 8,7 mil. osôb, čo v priemere v prepočte na 100 ha p.v.p pripadá 5 ročných pracovných jednotiek. Medziročne klesla zamestnanosť v poľnohospodárstve v krajinách EÚ o 5,7 % t. j. o 523 tis. osôb. Na poľnohospodárskej zamestnanosti krajín EÚ-28 sa najviac podieľalo Poľsko (24,4 %), Rumunsko (16,6 %) a Taliansko (8 %), čo súviselo s rozsahom poľnohospodárskej výroby a väčším počtom menších individuálnych hospodárstiev v týchto krajinách. SR dosiahla podiel 0,6 %.

Poľnohospodárska produkcia v krajinách EÚ-28 dosiahla v roku 2019 hodnotu 412,8 mld. €, čo bolo o 13,2 mld. €, t. j. o 3,2 % viac ako v predchádzajúcom roku. Krajiny EÚ-15 vyprodukovali 83,0 % z produkcie krajín EÚ-28. Najväčšími producentmi, podieľajúcimi sa na produkcii v EÚ-28 boli štyri produkčne rozhodujúce krajiny, a to Francúzsko (17,3 %), Nemecko (13,5 %), Španielsko (11,7 %) a Taliansko (12,3 %). SR sa na produkcii krajín EÚ-28 podieľala 0,5 % s objemom 2 077 mil. €.

Graf 7 Podiely produkcie hlavných producentov vybraných rastlinných a živočíšnych komodít na celkovej produkcii v rámci štátov EÚ-28 v roku 2019

Prameň: Eurostat, online data – máj 2019

Vypracoval: NPPC – VÚEPP

Podrobnejšie údaje o poľnohospodárstve krajín EÚ-28 sú uvedené v tabuľkách 2 – 4 v Prílohe 9.

Z hľadiska produkčných ekonomických ukazovateľov ako aj z hľadiska zamestnanosti je potravinársky priemysel EÚ významným výrobným odvetvím EÚ.

Potravinársky priemysel EÚ v roku 2017⁸ tvorilo vyše 290 tisíc subjektov diferencovaného výrobného zamerania, ktoré z hľadiska obratu dosiahli takmer 1 205 mld. €. V dôsledku toho predstavuje najväčší výrobný priemysel v EÚ. Z celkovej sumy obratu pripadlo 86 % len na samotnú výrobu potravín (t. j. bez výroby nápojov). Na tvorbe pridanej hodnoty sa významne podieľali podniky výroby nápojov, pekárenské ako aj z produkcie mäsa (mliekařenský odbor nedostupný). Malé podniky, ktoré zamestnávali menej ako 50 pracovníkov predstavovali 95,4 % z celkového počtu potravinárskych podnikov.

Podľa posledných dostupných⁹ údajov databázy Eurostat bol podiel potravinárskeho priemyslu¹⁰ EÚ v rámci jednotlivých štátov EÚ-28 na národnej ekonomike v roku 2018 nasledovný:

- hrubá pridaná hodnota: od 0,5 % (Luxembursko) po 5,1 % (Rumunsko). Podiel SR bol 1,3 %. Najväčší objem hrubej pridanej hodnoty dosiahlo Nemecko (47 mld. €), Francúzsko (43 mld. €), Spojené kráľovstvo (34 mld. €), Taliansko (30 mld. €) a Španielsko (25 mld. €);
- hrubá produkcia: od 0,5 % (Luxembursko) do 6,2 % (Poľsko). Podiel SR tvoril 1,9 %. Najväčší objem hrubej produkcie potravinárstva vytvorilo Nemecko (194 mld. €) a Francúzsko (161 mld. €);
- výrobná spotreba: od 0,5 % (Luxembursko) do 9,1 % (Španielsko). SR dosiahla podiel 2,3 %. Najväčší objem výrobnej spotreby zaznamenalo Nemecko (147 mld. €), Francúzsko (118 mld. €), Taliansko (112 mld. €) a Španielsko (97 mld. €);
- zamestnanosť: od 1,1 % (Švédsko) do 3,6 % (Chorvátsko). Podiel SR v roku 2018 predstavoval 1,9 %. Najviac zamestnancov bolo Nemecko (939 tis. osôb), Francúzsko (626 tis. osôb), Poľsko (518 tis. osôb), Taliansko (473 tis. osôb), Spojené kráľovstvo (430 tis. osôb), Španielsko (404 tis. osôb) a naopak najmenej Malta (3,7 tis. osôb) a Luxembursko (5,4 tis. osôb);
- tvorba hrubého fixného kapitálu len za približne 64 % z krajín EÚ-28 (uvedený posledný dostupný rok (2018) s dostupnými údajmi za maximálny počet krajín, a to v počte 18, údaje za zvyšné krajiny boli nedostupné): od 0,3 % (Luxembursko) do 3,6 % (Rumunsko). Podiel SR v roku 2018 dosiahol 1,6 % (1,5 % v roku 2019).

Najväčší objem hrubej potravinárskej produkcie v roku 2018 vytvorilo Nemecko (194 mld. €), Francúzsko (161 mld. €), Taliansko (142 mld. €) a Španielsko (122 mld. €). Najmenej hrubej produkcie vyprodukovala Malta (445 mil. €) a Luxembursko (985 mil. €). SR medziročne zvýšila objem produkcie o 5,3 % z 3,9 mld. € na 4,1 mld. € (rok 2018).

8 Posledný dostupný údaj z dôvodu nedostupnosti údajov za komentované ukazovatele za rok 2018

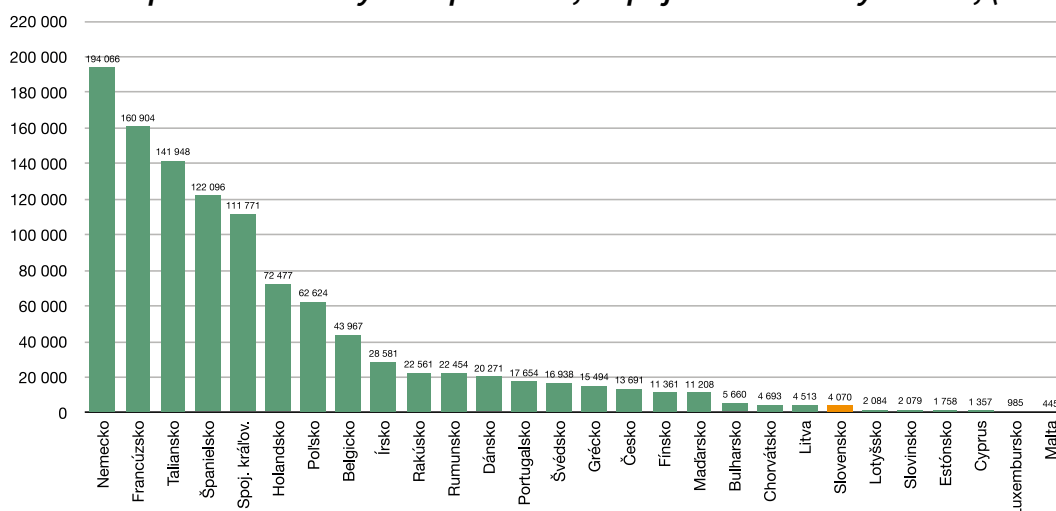
9 Z dôvodu nedostupnosti údajov za viacero krajín EÚ-28 za roky 2020 a 2019 sú komentované údaje za rok 2018

10 Výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov

V potravinárskom priemysle EÚ¹¹ bolo zamestnaných približne 5 mil. osôb (posledný dostupný rok 2018 za všetky členské krajiny; EÚ-28 (členské krajiny v období rokov 2013 – 2020). Najviac osôb v pracovalo v Nemecku (939 tis. osôb), vo Francúzsku (626 tis. osôb), v Poľsku (518 tis. osôb), v Taliansku (473 tis. osôb), v Spojenom kráľovstve (430 tis. osôb) a v Španielsku (404 tis. osôb).

Výška investícií v potravinárstve EÚ zodpovedá rozsahu produkcie aj zamestnanosti. Najvyšší objem investícií v roku 2018 uskutočnili Taliansko, Francúzsko a Spojené kráľovstvo. (absentovali údaje za desať nasledovných krajín EÚ-28: Cyprus; Dánsko; Estónsko; Chorvátsko; Litva; Malta; Nemecko; Poľsko; Slovinsko; Španielsko).

Graf 8 **Hrubá produkcia za výrobu potravín, nápojov a tabak. výrobkov, (v mil. €)**

Prameň Eurostat za rok 2018 (za rok 2019 neboli dostupné údaje za všetky krajiny)
Vypracoval: NPPC – VÚEPP

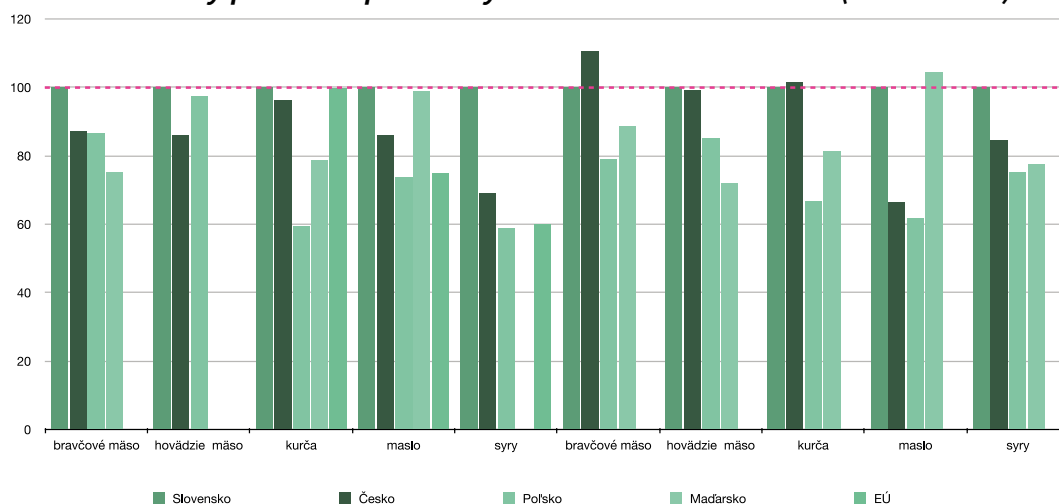
Vybrané ekonomické ukazovatele potravinárskeho priemyslu v štátoch EÚ-28 sú uvedené v tabuľkách 5 – 6 v Prílohe 9.

Vývoj cenovej konkurencieschopnosti poľnohospodárskej a potravinovej produkcie

Ceny výrobcov poľnohospodárskych komodít sa v krajinách V-4 v roku 2020 v porovnaní s priemerom rokov 2015 – 2019 vyvíjali diferencovane. Pri rastlinných komoditách kopírovali vývoj priemerných cien EÚ, t. j. výraznejšie rástli ceny obilnín a miernejšie ceny repky. Pri slnečnici bol naopak zaznamenaný cenový prepád v EÚ, avšak na Slovensku, v Česku a Maďarsku bol zaznamenaný nárast cien slnečnice. Pri živočíšnych komoditách sa v súlade s trendom vývoja priemerných cien EÚ zvýšili ceny mlieka a ošipáných. Ceny býkov na Slovensku vzrástli na rozdiel od ostatných krajín V 4 a tiež priemeru krajín EÚ, kde bola situácia opačná.

11 Vrátane tabakových výrobkov.

Graf 9 Ceny poľnohospodárskych komodít v roku 2020 (SR = 100 %)

Prameň: NPPC – VÚEPP na základe údajov z EK, Eurostat, ŠÚ SR, MZ ČR, FAPA-PR, AKI-MR
 Poznámka: priemerné ceny EÚ pri repke a slnečnici – odhad
 Vypracoval: NPPC – VÚEPP

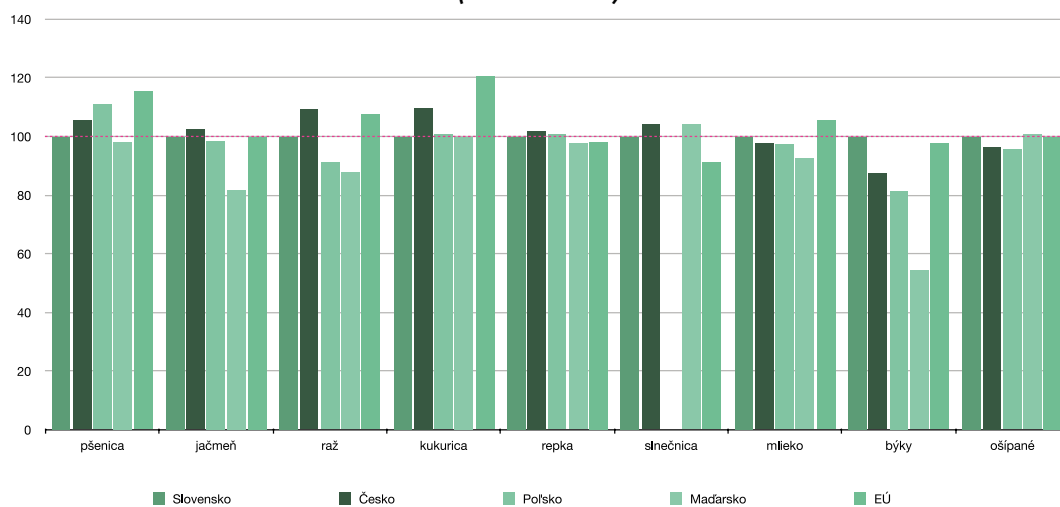
Z komparácie **cien rastlinných komodít** v roku 2020 vyplýva, že slovenské ceny obilnín boli evidentne nižšie v porovnaní s priemernými cenami krajín EÚ. Na druhej strane ceny slovenských olejnin sa pohybovali mierne nad priemerom EÚ. V porovnaní s Českom boli na Slovensku konkurencieschopné t.j. nižšie ceny všetkých sledovaných rastlinných komodít. V konfrontácii s Poľskom boli na Slovensku nižšie ceny pšenice, kukurice a repky. Väčšina sledovaných rastlinných komodít v Maďarsku dosiahlo nižšie ceny ako na Slovensku, až na slnečnicu, ktorej ceny boli o 4,3 % vyššie.

Ceny živočíšnych komodít sa na Slovensku pri ošípaných a býkoch pohybovali nad priemerom EÚ na rozdiel od cien mlieka, kde bola situácia opačná. V rámci krajín V-4 boli v SR evidentne najvyššie ceny býkov s výraznými rozdielmi medzi jednotlivými krajinami. Konkurencieschopné, t.j. nižšie ceny sme dosiahli len pri ošípaných v porovnaní s Maďarskom.

V roku 2020 boli **odbytové ceny** slovenských spracovateľov syrov a bravčového mäsa výrazne vyššie v porovnaní s jednotlivými krajinami V-4. Ceny masla na Slovensku boli o 31,3 % vyššie v komparácii s priemerom EÚ. Kurčatá sa na trhu EÚ v priemere predávali približne za rovnakú cenu ako na Slovensku. Nižšie boli ceny kurčiat v Česku o 3,8 %, v Maďarsku o 21,6 % a v Poľsku až o 40,5 %.

V maloobchodnej sieti Slovenska v roku 2020 pri porovnaní s Českom boli nižšie spotrebiteľské ceny bravčového, hovädzieho a hydinového mäsa. Naopak, mliečne výrobky boli v českých obchodoch výrazne lacnejšie. Komparácia spotrebiteľských cien pri sledovaných druhoch mias a mliečnych výrobkoch s Poľskom a Maďarskom vychádza pre slovenského spotrebiteľa dlhodobo nepriaznivo.

Graf 10 **Odbytové ceny spracovateľov a spotrebiteľské ceny potravín v roku 2020**
(SR = 100 %)

Prameň: NPPC – VÚEPP na základe údajov z EK, Eurostat, ŠÚ SR, MZ ČR, FAPA-PR, AKI-MR

Poznámka: bravčové a hovädzie mäso – stehno bez kosti; kurča – pitvané (0,65 %), syry – eidam (okrem MR – syr trappista)

Konkrétne ceny sledovaných slovenských poľnohospodárskych komodít, odbytové ceny spracovateľov a spotrebiteľské ceny potravinárskych výrobkov v porovnaní s Českom, Poľskom, Maďarskom a skupinou krajín EÚ v období rokov 2015 – 2020 sú uvedené v Prílohe 9 v tabuľkách 33 – 36.

